

Vyvlastnění práv k pozemkům

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá právním institutem vyvlastnění. Ve smyslu zákona č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění, se jím rozumí odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemeni k pozemku (nebo ke stavbě) a navazující přechod vlastnického práva nebo nabytí práva odpovídajícího věcnému břemeni jinou osobou. Proto nejprve představuji pozemek (a to včetně všech jeho součástí, zejména stavby, a s ním spjatých pojmů půda a parcela) jako nejčastější předmět vyvlastnění a výše uvedená věcná práva, která lze odejmout nebo omezit. Jádrem této práce však je prezentovat jednotlivé podmínky vyvlastnění, vyvlastňovací řízení a související soudní přezkum rozhodnutí o vyvlastnění a zhodnotit zákonnou úpravu této složité materie z hlediska vhodnosti, souladu s ústavním pořádkem České republiky a judikaturou Evropského soudu pro lidská práva a schopnosti plnit svůj účel – zabezpečit včasnou realizaci veřejně prospěšného záměru (ale při zachování nezbytných práv vyvlastňovaných). Pokud se to jeví jako potřebné, navrhuji možné změny zákonné právní úpravy.

Vyvlastněním se však nezabývá pouze jeden zákon, zaměřuji se proto také na dvě zvláštní právní úpravy vyvlastnění – na zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, který se má otázce vyvlastnění věnovat komplexně a zcela nezávisle na obecné právní úpravě, a zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (liniový zákon), který se pouze věnuje vybraným otázkám vyvlastnění za účelem urychlení výstavby infrastruktury, jež je podle státu nejvíce významná. Velkou pozornost věnuji tzv. mezitímnímu rozhodnutí upravenému liniovým zákonem, které bylo v nedávné době podrobeno přezkumu ze strany Ústavního soudu České republiky. Při této příležitosti tak porovnávám obecnou a zvláštní právní úpravu a zjišťuji, zda se právní úprava vyvlastnění ubírá správným směrem, jaká pravidla odporují základním principům v této oblasti a jaká jsou naopak natolik vhodná, že lze uvažovat o rozšíření jejich působnosti za účelem efektivního realizování všech veřejně prospěšných záměrů.

Klíčová slova: vyvlastnění, pozemek, liniový zákon